

Filosofijos
fakultetas

LIETUVOS
SOCIOLOGŲ
DRAUGIJA

LMT
Lietuvos mokslo taryba

XVI nacionalinė Lietuvos sociologų draugijos konferencija

GLOBALŪS IŠŠŪKIAI IR ATEITIES VISUOMENĖS

2024 m. lapkričio 15–16 d.
Vilniaus universitetas

Programa ir tezės

16th Conference of the Lithuanian Sociological Association

GLOBAL CHALLENGES AND FUTURE SOCIETIES

November 15–16, 2024
Vilnius University

Program and Abstracts

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA
2024

Konferencijos mokslinis ir organizacinis komitetas:

Arūnas Poviliūnas, komiteto pirmininkas
Diana Janušauskienė
Irma Budginaitė-Mačkinė
Dalia Čiupailaitė-Višnevskā
Dovilė Galdauskaitė
Ingrida Gečienė-Janulionė
Agnė Girkontaitė
Karolis Jonutis
Jūratė Litvinaitė
Gintė Martinkėnė
Zenonas Norkus
Milda Pivoriūtė
Daumantas Stumbrys
Tadas Šarūnas
Rima Žilinskaitė

Leidinio sudarytojai:

Dalia Čiupailaitė-Višnevskā, Dovilė Galdauskaitė, Arūnas Poviliūnas,
Zenonas Norkus, Irma Budginaitė-Mačkinė, Milda Pivoriūtė

Konferencijos organizatoriai:

Lietuvos sociologų draugija ir Vilniaus universiteto Filosofijos fakultetas

Konferencijos rėmėjai:

Lietuvos mokslo taryba

Finansinę paramą suteikė
Lietuvos mokslo taryba (LMTLT),
sutarties Nr. S-ACO-24-23

Leidinio viršelis:

Linas Jakučionis, Milda Pivoriūtė,
dirbtinis intelektas (Adobe Illustrator teksto keitimo į vaizdą generatorius)

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų
informacinės sistemos (LIBIS) portale *ibiblioteka.lt*

ISBN 978-609-07-1106-4 (skaitmeninis PDF)
<https://doi.org/10.15388/XVI-Sociol-konf.2024>

Copyright © 2024 [Authors]. Published by Vilnius University Press.
This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence,
which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original
author and source are credited.

3.5. Nauji darbo ir profesijų sociologijos tyrimai

Darbas su mirusiaisiais: morgo darbuotojų atvejis

Kamilė Baltrušaitytė (Vilniaus universitetas)

Milda Pivoriūtė (Vilniaus universitetas)

Negyvas kūnas ir „sunkios“ nepažįstamų žmonių – mirusiojo artimųjų – emocijos yra kasdienis kai kurių „mirties industrijos“ darbuotojų fonas. Be to, dalis šio sektoriaus darbuotojų, ypač tie, kurie tiesiogiai dirba su negyvu kūnu, patiria stigmatizaciją dėl „purvino darbo“ pobūdžio (nepaisant to, kad anksčiau ar vėliau tokių paslaugų prireikia daugeliui mūsų). Remiantis Anthony Giddensu (Giddens 2000), modernioms visuomenėms būdinga patyrimo sekvestracija, kai kasdienį žmonių gyvenimą stengiamasi atriboti nuo patirčių, galinčių sukelti nerimą, nepatogumą, egzistencinius ramybę drumsčiančius klausimus – ypač nuo tokių patirčių, kurios susijusios su liga, beprotybe, nusikalstamumu, seksualumu ir mirtimi. Dažnam mūsų dienų ekonomiškai pažengusių šalių didmiesčių gyventojui mirusio artimojo kūno skrodimo stebėjimas arba savarankiškas paruošimas laidotuvėms atrodo sunkiai įsivaizduojamas, baugus procesas – esame įpratę kūną matyti reprezentatyvų, jau paruoštą „pasirodymui“. Šią užduotį patikime šios srities ekspertams, kurie ją atlieka nuo visuomenės akių izoliuotose specialiose įstaigose. Kaip atrodo šiose įstaigose dirbančių žmonių profesinis gyvenimas? Kodėl žmonės pasirenka tokį darbą? Koks jų požiūris į atliekamą veiklą? Ar jie tikrai patiria diskriminaciją? Su kokiais iššūkiais susiduria? Kaip artimieji reaguoja į jų darbo pobūdį? Ar kyla įtampų santykiyje su žmonėmis už darbo ribų? Lietuvos moksliniame diskurse mirties sektorius itin mažai tyrinėtą reiškinys. Daugiausiai dėmesio skiriama pačiam mirties reiškiniui, bet ne mirties sektoriuje dirbantiems asmenims bei jų subjektyvioms perspektyvoms.

Pranešime bus pristatyti 2024 m. atlikto kokybinio Lietuvos morgų darbuotojų, kurie tiesiogiai dirba su negyvais kūnais, tyrimo rezultatai. Septyni pusiau struktūruoti kokybiniai interviu su teismo medicinos ekspertais ir tanatopraktikais (balzamuotojais) leido pažvelgti į morgo darbuotojų profesinės veiklos kasdienybės „užkulsius“, atskleisti jų požiūrį į savo darbą. Pranešime bus aptariamose pagrindinės tyrimo dalyvių pasakojimuose išryškėjusios temos: darbo pasirinkimo motyvai, patinkantys bei nemėgstami darbo aspektai, patiriama stigmatizacija bei taikomos stigmos įveikimo, gynybinės taktikos, fizinės bei psichologinės sveikatos rizikos veiksniai, humoro vaidmuo, šeimos požiūris į jų atliekamą veiklą, galima darbo įtaka asmeninėms nuostatoms, pavyzdžiui, apie mirtį.